

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

Ds. D. Chr. Overduin

20 december 1987

Catechismus zondag 6 (vervolg)

Schriftlezing : 1 Johannes 1

Zingen : Psalm 65 : 1

65 : 4

65 : 6,7

67 : 2

De 6e Zondag.

VRAAG 16: Waarom moet Hij een waarachtig en rechtvaardig mens zijn?

ANTWOORD: Omdat de rechtvaardigheid Gods vorderde, dat de menselijke natuur, die gezondigd had, voor de zonde betaalde; en dat een mens, zelf zondaar zijnde, niet kon voor anderen betalen.

VRAAG 17: Waarom moet Hij tegelijk waarachtig God zijn?

ANTWOORD: Opdat Hij, uit kracht zijner Godheid, den last van den toorn Gods, aan zijn mensheid zou kunnen dragen, en ons de gerechtigheid en het leven zou kunnen verwerven en wedergeven.

VRAAG 18: Maar wie is deze Middelaar, die tegelijk waarachtig God en een waarachtig en rechtvaardig mens is?

ANTWOORD: Onze Heere Jezus Christus, die ons van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking, en tot een volkomen verlossing geschonken is.

VRAAG 19: Waaruit weet gij dat?

ANTWOORD: Uit het heilig Evangelie, hetwelk God zelf eerstelijk in het Paradijs heeft geopenbaard, en daarna door de heilige patriarchen en profeten laten verkondigen, en door de offeranden en andere ceremoniën der wet laten voorbeelden, en ten laatste door zijn eniggeboren Zoon vervuld.

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

THEMA: VAN DES MENSEN VERLOSSING

HET HEILIG EVANGELIE: DE BOODSCHAP VAN GODS REDDEND HANDELEN IN CHRISTUS JEZUS

Als het gaat over de Middelaar en over de ken-bron, waaruit wij deze Middelaar mogen leren kennen, het heilig Evangelie, dan zal eenieder die in Hem gelooft zich verblijden. De maat mag verschillend zijn, het ogenblik mag wel eens verschillend zijn, maar tóch blijft het waar wat de apostel Petrus schrijft: 'U die gelooft, is Hij dierbaar, kostbaar, alles waardig.' Er is vaak veel kritiek, als het gaat over de kerk. De boodschap op zichzelf wordt bestreden of de verpakking van de boodschap staat onder kritiek. En je kunt ook merken dat de kerk, de predikers, de scholen, zich hebben proberen aan te passen aan het veranderde leefgevoel van de mensen. Want ik weet wel, natuurlijk, kerkmensen kunnen klagen, terecht klagen. Maar vaak krijgen zij toch ook waar zij zélf om vragen. Want ook de predikers zijn vaak weer voortgekomen uit diezelfde sfeer en optiek van de gemeente.

Waar heeft dat nu in geresulteerd?

Als het gaat over de verpakking van de prediking dan kun je merken dat de predikers proberen actueel te zijn. Daar is op zich niets op tégen. Ik denk dat wij allemaal min of meer aangepast zijn. Als je tenminste een preek van driehonderd jaar geleden leest, in zijn manier van voorstellen, in zijn uitgebreide uitwerking, dat zouden de mensen niet meer volgen, denk ik. Ze zouden zeggen: "Nou, nou, zoveel punten, zoveel dingen, echt leerredenen." Dus dat wij wat dat betreft kinderen van onze tijd zijn, de één wat meer dan de ander, dat is logisch. Onze kinderen hebben alweer een wat andere manier van taalgebruik dan wij ouderen. Dat vind ik ook niet zo erg. Maar wanneer het aangepaste een soort vorm gaat krijgen die zo gewild is, dan zeg je ook, nee. Dan vergeten wij dat dat toch een typerend iets is van de Bijbel. Dat de Bijbel spreekt in eerbied, in een bepaald woordgebruik, wat zelfs toen de Bijbel geschreven werd nog niet de gewone spreek- en straattaal was. Maar duidelijk de taal die min of meer uitdrukking probeerde te geven, en gaf, van het gewicht wat er aan hing, en hangt. Daarom is het ook niet goed als men altijd maar doorgaat met de Bijbel, het Evangelie, bij het volk te brengen. In plaats dat men het volk weer bij de Bijbel probeert te brengen. Je kunt de Bijbel wel zó gaan weergeven, maar is het dan nog de weergave van de Bijbel, zoals je een feuilleton of een strip of iets dergelijks schrijft of leest, van Jan, Piet of Klaas? Dan kun je zeggen, ja, maar dat is wél makkelijker. Ja, maar is dat het dóél? Is dat de eigen adem van de Schrift, of niet? Ik zeg van niet! Ik zeg dat ook in de tijd dat de Bijbel geschreven

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

werd, sprak men op straat en in het huisgezin heus wel een beetje anders dan de gewijde taal van de profeten en de profetische boeken. Omdat het bekendmaking geweest is van God! Natuurlijk, je kunt zeggen: Maar u zegt ook wel eens, je kunt het zus of zo lezen. Dat is zo, dat vind je al bij onze kanttekeningen. Daar staat vaak al bij: 'anderen lezen', en dan veroordelen ze dat niet, maar dat geven ze gewoon aan. Het kan ter verduidelijking zijn. Maar zodra het Evangelie op een vlak getrokken wordt, óók in de woorden en weergave, dat zich niet onderscheidt van het gewone spreken, van de taal van de straat, dan halen wij iets weg wat er oorspronkelijk in zit: De gewijde openbaring van God! Vandaar, dat wij terecht bezwaren kunnen hebben tegen een zódanige actualisering van de Bijbelse boodschap ook, dat het profaan wordt en profaan klinkt.

Aan de andere kant is er een stroming gekomen, die het niet alleen zoekt in de verpakking van de Boodschap, maar die het zoeken in de Boodschap zélf. Die constateren dat bij hen zelf, én bij de mensen waartussen ze leven, eigenlijk geen behoefte meer bestaat aan die Boodschap van het heilig Evangelie. En men is zich af gaan vragen: wat kunnen wij nu van die oude Boodschap missen, wat slaat niet meer aan, en kunnen we dat missen? Wat zijn voor de moderne mensen de struikelblokken, waarom ze zeggen: "Ik zie er niets meer in, ik ga niet meer naar de kerk."

Daar heeft men ook iets aan gedaan.

Bijvoorbeeld: de leer van de erfzonde wordt geschrapt. Erfschuld, dat wij allemaal schuldig zijn, dat stuit ons tegen de borst. De gedachte dat ieder mens van de geboorte aan, een kind van toorn is, nee, dat spreekt ook niet aan.

Maar men gaat nog verder.

Ook de boodschap van de verzoening spreekt niet meer aan. Wanneer praten mensen nu over verzoening? Over schuld die verzoend moet worden? "Hebben wij het wel goed begrepen? Ja, natuurlijk, het is moeilijk, want al die eeuwen vóór ons heeft de kerk de verzoening gepredikt, maar ís dat nu echt wel zo?"

Tenslotte is men daar óók aan begonnen, men heeft gezegd: "Nee, er is toch in de Bijbel niet genoeg grond om te stellen dat Jezus Christus een Offer is voor de zonde. Hij is wel het sláchtoffer van de zonde geworden, want de mensen hebben Hem gedood. Maar dat lijden van Christus is niet VERZOENEND". Daarom heeft men dat woord verzoening een andere inhoud gegeven. Men heeft gezegd: "Laten we de verzoening zien - zoals dr. Wiersinga dat doet - als verandering. Ander dénken! God is niet boos op ons, God is niet toornig, God is liefde. Maar wij vertrouwen God niet. Nu heeft God Zijn eigen Zoon gezonden om ons te vertellen hoe lief God ons heeft. En weer was er dat wantrouwen, dat het niet écht waar zou zijn, dat God van ons houdt. En in dat wantrouwen hebben de mensen Jezus Christus gedood. Terwijl Hij juist gekomen was om ons te laten zién en ons vóór te leven, dat het ook ánders kan. We kunnen ook ánders leven met elkaar en voor God."

Op dat terrein zijn de veranderingen heel sterk aanwezig. Dat kun je soms merken als je programma's van de scholen, van wijdings-diensten, enzovoorts, even nakijkt of even leest. Er worden wel aardige dingen gezegd, over het kind, met op de achtergrond al die hongerende kinderen in deze wereld. De vrede, met op de achtergrond al die afschuwelijke oorlogen die er zijn op de wereld. Maar je moet eens goed opletten. Het

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

aspect van de verzoening is eruit of bijna eruit. Het speelt zich allemaal af op menselijk vlak. Het is net een soort opkikkertje, een herinnering aan 'het betere ik', 'het moet toch anders jongens, zo kan het toch niet, we kunnen toch niet doorgaan met zus en zo. Laten we toch weer eens vertederd zijn rond dat kleine Kind daar in de kribbe. Dat Kind dat zo mild en goed door het leven ging. Laat het ons nog eens inspireren om, in Zijn navolging, als vrede-stichters door het leven te gaan.'

Echt, kijk het maar na!

Dat is voor vélen eigenlijk de inhoud van het Christelijk geloof. Jezus Christus een inspirerend voorbeeld, hoe wij als waardige, menselijke mensen door het leven kunnen gaan. Is het wonder, dat dan die oude Boodschap, die toch altijd weer op hetzelfde neerkomt, hoe ook verwoord, niet aanspreekt? Ze halen de schouders op, wat is dat nu "Wie is Die Middelaar, waarachtig God en waarachtig mens", wat kan mij dat nu schelen, wat dat is. Waarachtig God, waarachtig mens, zijn wij dan God ook? "Onze Heere Jezus Christus, Die ons van God tot Wijsheid, Rechtvaardigheid, Heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is", wat zegt dat mij nu allemaal? En waaruit weet je dat? Ja, uit het heilig Evangelie, God Zelf in het Paradijs, de patriarchen - wat zijn dat eigenlijk voor lui? - profeten, offeranden, ceremoniën. Ten laatste door Zijn eniggeboren Zoon vervuld."

Nu weet ik wel, dit woordgebruik is natuurlijk ook niet direct modern. Maar toch, ik zou toch willen zeggen, al zou je het nu met wat duidelijker woorden misschien zeggen, denk je dan dat de Boodschap écht geaccepteerd zou worden? Ik denk het niet. Ik denk dat we dan toch te positief denken van de mensen, van onszelf.

Ik zou nog eens willen benadrukken, als jullie en ik blij zijn geworden met dít stukje van de Catechismus, dan hebben wij dat niet te danken aan onszélf! Omdat wij er meer voor open zouden staan. Maar dan hebben wij dat te danken aan de Heere God zélf! Aan de Heilige Geest! Dan is dít juist de kén van alles waar het om gaat in het Christelijk geloof. Dan is dít onze hoop. Ik zou vanmiddag willen zeggen, je kunt keren of draaien zoals je wilt, je kunt het interessant of niet interessant vinden. Je kunt in je hart zeggen: "Nou, voor mij, nee hoor, het zegt mij niets." Maar onthoud één ding: Die de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking. Onthoud één ding: dat op de achtergrond dat rechtvaardig oordeel van God staat: "Gij, die niet gewild hebt dat Ik Koning over u zijn zal, breng ze hier, sla ze aan Mijn voeten dood." En eenieder die niet belijdt, dat Jezus is de Christus, die is niet uit God. Dat is de anti-christ, waarvan er al velen - zegt Johannes - in de wereld gekomen zijn en waaruit wij weten dat het de laatste ure is. De laatste ure brengt dus ook mee dat 'anti-christelijke' in de kerk en in de wereld. Maar zeker ook in de kerk.

Dit Woord, dit Evangelie, dringt aan op een antwoord: "Wat dunkt u van de Christus, wie is Hij? Dat heilig Evangelie laat niet los. Dat heilig Evangelie neemt geen genoegen met die waanzinnige onzin van Multatuli: "Wie zijt Gij, o God? Zijt Gij Mohammed, of zijt Gij Boeddha?" Hij heeft misschien gedacht om zich op zo'n manier van God af te kunnen maken en God een trap te geven, maar het was dan ook maar een gedachte. een heel goedkope gedachte, waar totaal geen achtergrond en geen bodem in zit. Er zat wel een achtergrond in: zijn geërgerd zijn aan het heilig Evangelie, dat hij verwierp.

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

Het Evangelie neemt daar geen genoegen mee. Als iemand zegt: "Och, er zijn zoveel geloven, de één zegt dít en de ander dát." Het Evangelie zegt: "Onderzoek de Schriften, die zijn het die van Mij getuigen." Onderzoek het! Typisch dat die mensen - dat merk je trouwens aan Multatuli ook heel goed - die zo afwijzend, zo neutraal, humanistisch reageren, vaak zo slecht zijn in de Bijbel. Dat ze ergens over praten, waar ze ook nooit iets van hebben geleerd of onderzocht. Niet dat dát het doet, hoor, op zichzelf. Dat weet ik wel, dat doet het ook niet. Maar ik vind het zo vreselijk makkelijk, zo goedkoop. Duizenden jonge mensen hebben afgerekend met het Woord van God, met de Boodschap van het Evangelie, onder het motto, oh, je hebt zoveel geloven. Maar als je dan iets vraagt, weten ze het niet. Ze weten niets van de achtergronden van de Bijbel. Maar ze zijn ook niet in de geschiedenis van de Koran gedoken of van Boeddha of Confucius of wie dan ook. Niet dat dat móét, maar je moet niet net doen alsof je een geïnteresseerde en gefundeerde 'nee-zegger' bent.

Zo moet je niet doen. Dan moet je eerst onderzoeken en dan zeggen: Dáárom zeg ik dat. Maar je moet niet meepraten met de grote massa, van mensen die er totaal niets van weten en hun schouders erover ophalen en dan zeggen: Ieder zegt het op zijn eigen manier en zouden al die mensen fout zijn? Dat is toch geen argumenteren? Dan moet je eerst voorlopig eens een poosje niets zeggen, een paar jaar.

Dit heilig Evangelie blijft - dat garandeert God! - overeind staan, wat er ook valt. En hoe men dat heilig Evangelie ook aanpast aan het moderne denken van de mensen, het blijft staan. En daarom zou ik, júíst in deze tijd, als kenmerk van Gods genade, dit willen noemen: zijn wij aan dat heilig Evangelie verbonden? Is dát onze ademtocht? Zijn wij op de weg?

Dat wij hoe langer hoe meer, als onze enige hoop, daarop gericht worden.

Wij leven in een nihilistisch tijdperk. Dat denken waarin geen plaats is voor God, geen plaats is voor de verzoening, waarbij het oude God-loze, heidense denken de macht overneemt, de plaats overneemt.

We zullen er allemaal wel mee te maken hebben, denk ik, - al zeggen we het niet ronduit - met die innerlijke aanvechting en bestrijding: zou het wel wáár zijn? Dat is heel erg! Ik sta nu niet tegenover de gemeente, ook niet tegenover de jonge mensen, de kinderen van deze tijd. Integendeel. Ik wil liever erbij, ernáást staan. Maar dan wel als getuige van het heilig Evangelie. Als dat wónderlijke geloof, dat desnietteenstaande, nochtans, wij verwáchten, wij geloven, door genade. Daarbij ook de praktijk van de ervaring, dat die tot jaloersheid mag verwekken.

Ik weet dat de blijdschap op aarde getemperd is, maar er zijn momenten dat je wel kunt springen van blijdschap, in God verheugd. Als je bij alle gebrek, alles wat niet héél is voor God, opeens weer door de oude Boodschap van het Evangelie gegrepen wordt: Dat de Vader Zijn Zoon in de wereld gezonden heeft tot een verzoening van onze zonden. Wat kan de blijdschap dan groot zijn. Terwijl er geen 'hoofd in het zand steken' bij is, want het kan zijn, tegelijk met de wetenschap dat je sterven gaat, dat je leven naar het einde spoed, tegelijk met allerlei dingen die het uitzicht trachten te verduisteren, dat daar bovenuit, die blijdschap gaat: Er is voor mij betaald, er is voor mij verzoening, mijn weg is Zijn weg, Jezus Christus, Die zal niet eindigen! Over dood en graf heen zal Hij ons geleiden.

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

Oh, ik hoop zo dat als het nu gaat in het vervolg ook, breedvoerig, over wat de kerk belijdt te geloven van de verlossing, dat we er écht bijgetrokken worden. Als je helemaal tevreden bent met jezelf, dan heb je het niet nodig. Ja, dan heb je het ook nodig, maar je beseft het niet. Maar hier moet je het nu eens zó proberen te beluisteren: hier staat een zondaar of een zondares, een jongen of een meisje, die het níét goed heeft gedaan. En die weet en gelooft, als ik sterf zoals ik geboren ben, en zoals ik ben, kan ik niet voor God bestaan.

"Wie is toch die Middelaar?" Dan wil je daar van horen. Dan wordt door de Heilige Geest in het hart van schuldige mensen de verbinding gelegd tussen het Lam en jij. In het Oude Testament moest op die verzoendag en bij die verzoening die priester zijn hand leggen, drukken op het offerdier. Zó is het ook nodig dat wij persoonlijk, door een geschonken geloof, onze hand mogen leggen op dat ene Offer, Jezus Christus, onze Middelaar.

Maar als je dat nu niet hebt? Hoe kom je daar dan aan?

Daar zitten we voor in de kerk. Niet omdat wij alles hébben, maar omdat de Heere heeft gezegd: "Het geloof is door het gehoor". Ik kan niet tegen de Heere zeggen: U moet dit of dat doen. Maar de Heere heeft het belóofd! Als jij zegt: hoe kom ik daaraan? Ik voel me helemaal niet schuldig of ik voel me geen zondaar of een zondig kind, of een zondige jongen, of een zondig meisje. Nu ja, ik ben wel niet volmaakt, natuurlijk niet, maar zoals dat dan in de Bijbel en in de Catechismus staat, wat heb ik dan eigenlijk gedaan?

Wij zitten in de kerk en, ik zou iedereen wel in willen prenten, blijf daar zitten en komen!! Want de Heere komt er ook. Hij is niet overal tegelijk, Hij is wel overal tegelijk, maar ik bedoel, Hij spreekt niet altijd tegen alle mensen tegelijk, in de kerk. Soms wel, soms niet.

Die ongelukkige, kreupele man bij de Schone Poort, die zat er al jaren. In die tijd is de Heere Jezus misschien wel honderd keer voorbij gekomen, met de apostelen. Er is een kruisiging geweest, een opstanding, het is Pinksterfeest geweest, noem maar op; hij zat er nog steeds, hij zát er wél. En toen opeens kwamen Petrus en Johannes, druk pratend, en daar zien ze opeens die man. En Petrus zegt: "Zie op ons, - hij dacht dat hij wat kreeg - zilver of goud heb ik niet, maar wat ik heb dat geef ik u: in de Naam van Jezus Christus, de Nazarener, sta op en wandel." Hij greep hem bij de hand, opeens was het zover.

De Heere is veel groter dan Petrus en Johannes, natuurlijk, maar zó doet de Heere vandaag nóg! Soms ben je tien jaar, soms vijftien jaar, soms twee jaar of drie, en je gaat naar de kerk, je gaat naar de catechisatie. Nu ja, je doet dat gewoon uit gehoorzaamheid, van je vader, je moeder, je grootvader, je grootmoeder. Je hoort toch naar de kerk te gaan, je hoort toch naar de catechisatie te gaan? Maar als er nu aan je gevraagd wordt: "Hoor je nu écht?" "Nu, dat zou ik niet durven zeggen." Soms als er iets gebeurd, dan schrik ik wel even wakker. Dan denk ik, wat zijn die mensen gelukkig. Maar nee, ik hoor meestal niets. En dan op een gegeven ogenblik hoor je wél. Hoe komt dat nu? Dat doet nu de Heere, dat doet nu het Woord en de Heilige Geest. Die houdt opeens stil bij jou. Je ziet dat helemaal niet, je denkt niet, hé, daar komt de Heilige

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

Geest aan, of, nu is God nee. Maar opeens hoor je, het gaat jou écht aan, jou persónlijk. Alles gaat jou aan. Onze schuld - jouw schuld, Gods genade, de Heere Jezus Christus, het gaat je aan. Dat is nu - alleen maar even aangestipt - het werk van God.

Die in deze tijden waarin wij leven, nu de ene kerk na de andere gesloopt wordt, en die nu getrouw bevonden mogen worden in het luisteren naar het Woord van God, dat is geen kleinigheid. Daar mogen wij Gods genade in zien en bemerken. Dat Hij ons erbij houdt en ons aan Hem verbindt.

Daarom, als je nu zegt: Hoe kom ik daar nu aan, ik kan het toch niet maken, ik kan mezelf toch niet veranderen, ik kan toch niet een soort schuldenaartje gaan spelen, ik voel me zo ongelukkig, of dit of dat, is er iemand die me helpen kan.

Nu, dat hoef je ook niet, dat is Gods eigen werk. Maar als je zegt: ik ga niet naar de kerk, dan kan God dat toch ook doen? Stel nu voor dat ik vanavond naar de film ging, dan kan God daar toch ook binnenkomen? Dat kan wél, maar dat is niet de gewone gang van zaken. Zo gaat het meestal niet, dat is ook te begrijpen. Zo gaat het wel, vaak, met mensen die nergens van weten, of die vroeger wel eens op de zondagsschool geweest zijn, maar verder nergens van weten. Die gewoon nooit naar de kerk gaan, en opeens gebeurt er iets in hun leven, op het voetbalveld of waar dan ook, in de bioscoop of in de dancing, opeens.

Maar als je het nu beter wéét en je weet dat de Heere dat gezegd heeft: "Laat de bijeenkomsten niet na, zoals sommigen de gewoonte hebben." Kijk, dan kan ik nooit zeggen: ja maar, als je er eentje van bent, dan maakt het niet meer uit of dat je naar de kerk gaat of niet, want het zal tóch wel gebeuren. Dat kan ik niet zeggen, want ik moet zeggen, omdat God het zegt: "Die de tucht verwerpt, die is een dwaas, die het middel veracht wat God geeft, die is op de verkeerde weg." Dan moet ik eigenlijk zeggen: "Je lijkt op het ogenblik in ieder geval meer op iemand die niet uitverkoren is, dan die wél uitverkoren is, want zó praten al die mensen, die hun schoenen er aan afvegen. Die soms niet eens vijandig zijn, maar zeggen: ach als jullie dat nu zo, ik denk er anders over." Daarom hoop ik dat de Boodschap, zoals die onder woorden gebracht is in het Apostolicum, de twaalf artikelen, aangaande de verlossing, ook een dermate kracht mag uitoefenen door de Heilige Geest, dat we allen aan die ene Middelaar Jezus Christus verbonden worden. Want die oude Boodschap blijft de éنية Boodschap voor de kerk, dat kan niet aangepast worden. De mensen proberen het wel, maar dan zeg ik, ja maar, waarom zouden we dán nog naar de kerk gaan? Als de ene geleerde zegt: "Ja, maar dát is nu voorbij, daar hoeven we ons nu niet zo druk meer over te maken. We geloven nu ook niet meer in de hel, en we geloven niet meer in dit, dat kun je de mensen niet meer wijs maken. " Denk je dat dát het is? Dat is het niet!

Daarom, laten we nog eens luisteren naar dit laatste stukje: - we hebben er verleden week al iets van gezegd - "Wie is nu die Middelaar?"

Niet een bé-middelaar, want die gaat naar twee partijen toe, bijvoorbeeld, Rusland - Amerika, en die probeert te bemiddelen. Ze zijn allebei zo'n beetje even sterk, de één is misschien wat sterker dan de ander. Er is een grote spanning, een dreiging van oorlog, en dan gaat er een bemiddelaar heen. Een man van de Verenigde Naties, bijvoorbeeld, die gaat praten met beide partijen, om ze om de tafel te krijgen, om die erge spanning

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

wat te verminderen. Dat noem je een bemiddelaar.

Maar als het nu in de Catechismus en in de Bijbel gaat over 'Middelaar', dé Middelaar, de Middelaar Gods en der mensen, dan betekent dat niet zomaar iemand, die bemiddelt, die een goed woordje voor ons bij God doet en bij ons een goed woordje voor God doet. Nee, dan is het écht iemand die in het midden gaat staan. Hoe in het midden? Wel, hiér staat God en dáár staat de schuldige mens. Die schuldige mens is geen partij. Die schuldige mens is geen partij, dat schijnt maar moeilijk door te willen dringen - ook in de kerk - dat die mens geen partij meer kan zijn. Hij kan het niet meer goed maken, hij is de schuldige, hij is de verlorene. Er is wat dat betreft niet meer te kiezen, die keus ís gemaakt, wij zín verloren. We kunnen wel net doen alsof we nog zoveel kwaliteiten over hebben, dat als we ons verstand gebruiken, dan kiezen we natuurlijk voor Jezus. Maar zó is het niet! We kunnen die geestelijke dood van de mens wel bemantelen en versluieren en zeggen: Ja, maar we kunnen toch bidden, we kunnen er toch om vragen, we kunnen toch roepen, we kunnen toch dit en dat? Nu, doe het eens! Nee, wij zijn eigenlijk in die zin geen partij waarmee onderhandeld moet worden, of kán worden.

Nu komt Jezus Christus als het Geschenk van de Vader, Die komt. En Die gaat tussen die verloren schepselen en Die heilige God in staan. Dat doet Hij tot eer van God. Uit eeuwige liefde, uit welbehagen, het is Vaders eeuwige welbehagen. God kán niet anders dan op een bepaald moment ons wegdoen. Maar nu heeft God iemand ertússen gezet. Zó ertussen dat álle aandacht van de Vader, het blikveld, is gericht op Die Man, Die Middelaar, Die daar staat voor Hem. Hij is God, maar Hij is ook Mens. Hij is écht Mens, vlees van ons vlees, been van ons gebeente, dat Hij in ons geslacht is ingekomen, de mensheid, de menselijke natuur. Dat is Gods wijsheid, Jezus Christus, Gods inzicht, Gods nooit na te rekenen raad des vredes, van eeuwigheid tot eeuwigheid, Gods wijsheid. Dat had niemand ooit kunnen denken, dat de Rechter, Die mij moet veroordelen, op gaat treden als Redder. En dat Hij, als het ware, zegt: "Ik ben God, Ik kan Mijn rechtvaardigheid en Mijn genade, Ik kan Mijn wezen, Mijn wijsheid niet verloochenen." Dat kan niet. Dat wil God niet. "Ik kan het met jullie nooit oplossen."

Wie moet dat doen? Wie moet nu de brug vormen naar God?

Toen zei God: "Mijn Zoon, wie zal er toch borg worden, plaatsbekleder, met zijn hele hart, voor die?" En de Zoon heeft gezegd: "Ik, U hebt Mij uitverkoren, Ik wil, Ik kom, Ik ga."

Zó staat daar in het midden van de tijd, in het midden tussen God en mensenkinderen, het Lam, de tweede Adam. God en mens in één Persoon. Dát is wijsheid, door ons niet te doorgronden. Dat is ook rechtvaardigheid, Goddelijke rechtvaardigheid. Niet naar mijn begrip, nee, naar mijn begrippen kan het eigenlijk niet, of is het niet eerlijk, of zou het eigenlijk anders moeten.

En de Groninger Richting heeft in de vorige eeuw met een zekere verachting gesproken over die 'bloed-theologie': Is dát nu de rechtvaardigheid, moet God dan bloed zien?

En tóch, in Jezus Christus bewijst God Zijn rechtvaardigheid; in Jezus Christus!

In Hem heeft God Zichzelf een Lam ten brandoffer voorzien. Hij heeft het uit Zichzelf tevoorschijn gebracht, als het ware, en het toch op een wonderbaarlijke manier in ons midden gebracht, door ons vlees en bloed aan te nemen. En nu staat Hij zó voor die Rechter van hemel en aarde, voor die lieve trouwe Vader in de hemel, zó mag je het

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

ook zeggen, maar Die rechtvaardig is, Die Zichzelf niet kan verloochenen. En Hij zegt tegen de Vader: "Straf Mij. Alles wat U van plan was te doen en wat eigenlijk gedaan moet worden, doe dat met Mij. Ik zal alles aantrekken wat die mensen hebben, hun zonden, hun vervloeking, hun eenzaamheid, hun angst, hun verlating, álles. En Ik zal het dieper voelen dan die mensen het ooit kunnen voelen, want die kunnen niet eens meer voelen dat ze God kwijt zijn."

Als het een klein beetje naar hun zin gaat, dan zeggen ze: zó wil ik wel duizend jaar worden. En als de duizend jaren goed verlopen zijn, zeggen ze: geef me er nog maar duizend bij, ik kan wel leven zonder God. Hij zegt: "Doe het met Mij, straf Mij. Reken hún de zonde niet toe, reken ze Mij toe."

En zó heeft de Vader nu de rekening vereffend met Zijn Eigen heilig Kind Jezus.

Dat is niet een formuleetje!

Ik spreek daar misschien een beetje te menselijk over, maar dat komt omdat ik zo ontzettend menselijk ben, maar ik zou willen zeggen: Dat heeft de Drieënige God niet zomaar gedaan, als een achteloos gebaar. Dat is door Hem heen gegaan. Denk je dat het de Vader niet interesseerde als dat Kind van Hem bloed zweet in de hof van Gethsemané? En dat dat Kind naar Hem roept in angst en tranen: "Help Me toch Vader." En toen Hij aan het kruis was en de Vader Zijn Zoon verliet, omdat wij niet meer passen bij God, wij moeten verlaten worden, en dat dat Kind dan roept: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt U mij verlaten", denk je dat de Vader dat zo maar even hoort. Op té menselijke wijze, zou ik willen zeggen: Dat heeft de Vader alles gekost. Dat is Hem door Zijn hart heengegaan. En de Vader is maar wat blij geweest toen Hij hoorde: "Het is volbracht." Dat de zon weer mocht gaan schijnen. Dat is nu Gods rechtvaardigheid, onder andere, Die Middelaar, die daar staat en kruipt en ligt, terwijl ik lag te snurken, of een potje aan het dammen was, of de krant zat te lezen, of een gebakje zat te eten op een verjaardag. Zo moet je je dat indenken. Zó compleet is dat werk, maar ook zo radicaal is het áfgedaan met óns, dat er niets meer in aanmerking komt, helemaal niets. Of dat je ernstig bent of niet ernstig, serieus of minder serieus, het komt niet in aanmerking. De Vader heeft gekeken, gezocht, niemand!

Toen heeft Hij gezegd: "Mijn Zoon, U." Maar dan is die Zoon van God het, met eerbied gesproken, alléén! Er kan niets meer gebeuren. Soldaten dobbelen om de kleren, mensen vloeken als ze boos zijn, of mensen bidden als Baáls priesters: Hoor ons toch, hoor ons toch! Maar God gaat gewoon door en Hij straft Zijn eigen Kind. Hij wekt Hem ook op uit de doden. Gerechtigheid van God is het, ook om op te wekken uit de doden. Jezus heeft immers alles gedaan, de Middelaar heeft alles gedragen, alles geleden en de wet van God vervuld.

Dat is nu de ruimte. Kun je dat verstaan?

Wij halen al gauw onze schouders op als we en beetje moedeloos zijn: "Wie zou er nu nog Zullen er nog zijn, die" Maar eigenlijk is er maar één antwoord: HIJ !

Hij is er, en zolang Hij er ís, en dit Evangelie verkondigd wórdt, is het de verkondiging van het reddend handelen Gods in Christus Jezus. Niet het reddend handelen Gods in Augustinus of Franciscus van Assisi of Bernard van Clairvaux, Reagan of Gorbatsjov, noem maar op. Nee, het reddend handelen van God in Christus Jezus, dat staat nu eenmaal als een paal boven water. Je hebt God niet zover gebracht door je tranen, door je inzicht dat er wat moest gebeuren, helemaal niet. God heeft dat uit Zichzelf en met

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

Zichzelf gedaan.

Ik zei: Dat geeft nu de ruimte. Waarom?

Uit dát welbehagen, uit díé gerechtigheid kan God nu alles geven. God kan alles geven. Zonder oneerlijk te zijn, zonder vals te spelen, zonder wát. God kan om dát Offer, álles doen wat Hem behaagt. Hij kan tegen een ellendige moordenaar, die aan het eind van zijn latijn gekomen is en die roept, ach denk eens aan mij, zeggen: "Ik doe de deur open, ga maar binnen" 'De Filistijn, de Tyriër, de Moren, worden binnen u, o Godstad, voortgebracht. God zal ze zelf bevestigen en schragen." Gód!

Waarom kan dat nu?

Dat kan omdat die gerechtigheid van God in Christus Jezus voor eeuwig afdoende is, genoeg.

Daarom kun je niet zeggen, het is té erg met mij. Het is wel te erg, het is niet voor niets dat er een Middelaar is. Dat betekent dat er met u niets meer te beginnen was, met mij ook niet. Maar dat is nu juist het soevereine van Gods genade. Hij heeft bij die Heere Christus, die Held, heeft Hij nu hulp besteld. Daar is niets aan af en niets aan toe te doen.

"Ja, maar ik moet"! Nee, Ik moet niets!!

Vader zegt: Dit is Mijn lieve Zoon, in Hém heb ik alles gevonden, álles. Gebeden, dankzeggingen, straf gewillig gedragen, Mijn wet vervuld, álles, álles heb Ik gevonden. Er hoeft niets meer bij van jou. Het is zelfs zó, als ik met een emmertje tranen bij de Heere kom, dan zegt de Heere, het is afschuwelijk, die tranen. Het kan haast net zo afschuwelijk zijn als al die vloeken.

Als het gaat over de Middelaar, over het Offer, dan is Hij écht Die Persoon, Die álles is, Die mijn partij (ik ben geen partij) gewoon ten ene male overschaduwde heeft, wég, ik ben uit het gezicht.

Dát Evangelie wordt ons gepredikt en dát Evangelie hebben wij nódig om rechtvaardig, heilig en verlost te zijn en verlost te worden, altijd weer.

Daar mag geen water bij de wijn gedaan worden. Hier mag niets bij en er mag niets af. Het enige wat er bij komt (maar dat is er niet bij, dat is er in): Hoort Hém! Jezus Christus! De Vader zegt, Ik heb geen andere raad voor jullie, voor de dominee niet, voor het kerklid niet, voor de kerkeraad niet, Ik heb geen andere raad, geen ander woord te zeggen dan: "HOORT HEM!"

Ik kan me indenken, dat een mens die zeer godsdienstig leeft en denkt, enzovoorts, die heeft het hier niet makkelijk onder: "Ja maar, er zal toch dit, er zal toch dat!"

Ja maar, elke traan die u nog schreit uit waarachtig, Ik durf het nooit zo te zeggen, want ik hou mijn tranen altijd voor krokodillen-tranen, eerlijk gezegd, al is het nog zo goed, maar dan zit ik al te denken, nee, je zult toch je eigen wel op het oog hebben, meelij met je eigen, zorg om dit en om dat, ik durf het gewoon niet op te tellen. Maar stel voor dat het met u wat beter is, dat u nog wel eens een traan mag schreien van blijdschap of van verootmoediging, dan is dat niet uw bemiddeling. Dat is alleen maar vanwege de Middelaar, uit Hém! Dat vloeit uit Hém! Daar moet u niet en daar hoeft u niet mee bij God te komen om de weg te effenen, dat u op de goede weg komt en bij God komt, dát hoeft niet. Want dan zou dát uw middelaar zijn, uw weg. En dat is het

CATECHISMUS ZONDAG 6 (VERVOLG)

niet! Hij is álles!

Dat weten wij nu uit het Evangelie, dát is de Bron. En daar hopen wij in het vervolg nog, als de Heere ons het leven spaart, veel op te mogen letten.

En ik hoop zo dat we allemaal, de kinderen en de oude mensen - broeder Barneveld is al de oudste, geloof ik, van ons groepje, zo'n 81 jaar - dat we allemaal blij mogen worden. Van harte blij. En dat we mogen zeggen en zingen: Die God is ons een God van volkomen zaligheid!

AMEN